KiFiD
Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 53 d.d. 29 juni 2009
(mr. B. Sluijters, voorzitter, mr. drs. M.L. Hendrikse en drs. A.I.M. Kool)

## 1. Procedure

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:
- de klacht met bijlagen, ontvangen 10 april 2008;
- de brief van 19 mei 2008 van Consument;
- het door Consument ingevulde en ondertekende vragenformulier;
- het antwoord van Aangeslotene van 1 oktober 2008;
- de repliek van Consument van 16 november 2008;
- de dupliek van Aangeslotene van 9 december 2008
- twee grafieken overgelegd door Aangeslotene tijdens de nader te noemen zitting van 8 juni 2009.

De Commissie heeft vastgesteld dat tussenkomst van de Ombudsman Financiële Dienstverlening niet tot oplossing van het geschil heeft geleid.

De Commissie heeft voorts vastgesteld dat beide partijen het advies als bindend zullen aanvaarden.

De Commissie heeft partijen opgeroepen voor een mondelinge behandeling te Den Haag op maandag 8 juni 2009.

## 2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten:

2.1 Consument heeft bij een rechtsvoorganger van Aangeslotene twee levensverzekeringen met winstdeling afgesloten, waarvan één als ingangsdatum had 1 maart 1970 en als einddatum 1 maart 2008 (hierna: verzekering A) en de andere als ingangsdatum 1 augustus 1982 en als einddatum 1 augustus 2007 (hierna: verzekering B).

2.2 Omtrent verzekering B heeft de rechtsvoorganger van Aangeslotene op 20 april 1982 een offerte uitgebracht. Daarin werd omtrent het winstaandeel vermeld dat de winstaandeelprognose bij in leven zijn van Consument op de einddatum (looptijd 25 jaar) circa f. 316.300,- bedroeg ‘bij een veronderstelde gelijkblijvende marktrente van 9%’.

2.3 Waar in het hierna volgende over Aangeslotene wordt gesproken, worden daaronder tevens haar rechtsvoorgangers verstaan.

## 3 Geschil

3.1 Consument vordert: een duidelijke uiteenzetting waarom de opbrengst van de door hem afgesloten levensverzekeringen met winstdeling zo is tegengevallen.

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslagen.
De Ombudsman Financiële Dienstverlening heeft uitgebreid met Aangeslotene gecorrespondeerd over de tegenvallende resultaten van de door Consument afgesloten levensverzekeringen met winstdeling. Met het resultaat van deze correspondentie is Consument het niet eens. Elke aangedragen nieuwe klacht werd simpelweg van tafel geveegd. Na bedrijfswijzigingen bij Aangeslotene was er een afnemende winstuitkering op beide verzekeringen van Consument en bleken deze zomaar te zijn omgezet in risicovolle beleggingspolissen. Ook waren er heel hoge ondoorzichtige kosten zoals rekenrente. Aan Consument is dat pas in 2006 bekend gemaakt. Op die condities heeft hij zich nimmer willen verzekeren.

3.3 Aangeslotene heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd.
Beide levensverzekeringen met winstdeling van Consument werden bij een rechts-voorganger van Aangeslotene afgesloten. Daarna hebben enkele bedrijfswijzigingen plaatsgevonden en in 2004 een activa/passiva-transactie waarvan de overdracht van de portefeuille met winstdelingsverzekeringen een onderdeel was.
Verzekering A had een overlijdensrisicodekking en een dekking bij leven van f. 10.000,-, en een premie van f. 51,- per kwartaal. Het tegoed van de winstspaarrekening bedroeg op de einddatum € 2.924,95.
Verzekering B had onder meer een overlijdensrisicodekking en een dekking bij leven van f. 395.005,-, en een premie van f. 13.717,60 per jaar. Het tegoed van de winstspaarrekening bedroeg op de einddatum € 47.977,53.
Artikel 6 van de op beide verzekeringen van toepassing zijnde verzekeringsvoorwaarden bepaalt omtrent het recht op winstdeling:
'De grootte van het winstaandeel en de hoogte van de samengestelde interestvergoeding worden elk jaar door (Aangeslotene) vastgesteld en zijn afhankelijk van de bedrijfsresultaten.'
Beide verzekeringen zijn traditionele gemengde verzekeringen met een gegarandeerd uitkeringsbedrag, gebaseerd op een gegarandeerd rendement (rekenrente) van 4%. Anders dan Consument stelt, is er dus geen sprake van een beleggingsverzekering.
De hoogte van de winstdeling wordt bepaald door:
- het rendement op de belegging van het spaardeel van de premies, minus de reeds gegarandeerde rekenrente van 4%,

- plus het resultaat op sterfte,
- minus het (in het algemeen negatieve) resultaat op kosten,
- minus een kosten/winst marge van 0,75%.

Het aldus berekende percentage wordt vermenigvuldigd met de afkoopwaarde (exclusief de reeds opgebouwde winst) van de verzekering. Het aldus berekende bedrag, het winstaandeel, wordt op een winstspaarrekening gestort. Over deze winstspaarrekening wordt een rente vergoed. Aan het einde van de looptijd van de verzekering wordt het op de winstspaarrekening staande bedrag als winstuitkering uitgekeerd.
Aangeslotene draagt het beleggingsrisico. Als het rendement hoger is dan het gegarandeerde rendement van 4%, deelt Consument mee via de winstdelingsregeling; bij een rendement beneden 4% krijgt Consument toch 4% rendement. De winstaandelen zijn gedaald doordat de afgelopen jaren de marktrente sterk is gedaald. Aangeslotene heeft Consument jaarlijks geïnformeerd over de hoogte van de winstdeling. Een toezegging over de hoogte van de winstdeling heeft Aangeslotene niet gedaan, ook niet in de offerte die zij op 20 april 1982 aan Consument heeft uitgebracht. Omtrent de inhoud van het begrip rekenrente bestaat bij Consument kennelijk een misverstand. Verder is Aangeslotene steeds uitvoerig ingegaan op de klachten van Consument.

## 4. Zitting

Ter zitting hebben Consument en Aangeslotene hun standpunten nader toegelicht. Aangeslotene heeft nog uiteengezet dat sprake was van een activa/passiva-transactie, niet van een portefeuilleoverdracht. Er behoefde dus geen gelijkwaardig recht te worden vastgesteld conform artikel 2:320 van het Burgerlijk Wetboek. De winstbijschrijving wordt gerelateerd aan het bedrijfsresultaat op de portefeuille waartoe de polis van Consument behoort.

## 5. Beoordeling

5.1 De door Consument bij een rechtsvoorganger van Aangeslotene gesloten Verzekering A voorzag onder meer in een uitkering van f. 10.000,- en Verzekering B in een uitkering van f. 395.005,- als Consument op de einddatum van de verzekeringen in leven was. Onjuist is de stelling van Consument dat op zeker moment zijn verzekering het karakter van een beleggingsverzekering heeft gekregen. Bij beleggingsverzekeringen is de hoogte van de uitkering immers geheel afhankelijk van het resultaat van de gedane beleggingen, zonder dat er enig rendement wordt gegarandeerd. Onweersproken door Consument heeft Aangeslotene gesteld dat voormelde uitkeringen op de verzekeringen van Consument gebaseerd waren op een gegarandeerd rendement van 4%. Daarnaast gaven beide verzekeringen recht op een aandeel in de winst van de portefeuille waartoe de verzekering van Consument behoorde, dat op een rentedragende winstspaarrekening werd gestort. Omtrent de toekenning van winstaandelen bepaalde het hierboven onder 3.3 door

Aangeslotene geciteerde polisartikel: ‘De grootte van het winstaandeel en de hoogte van de samengestelde interestvergoeding worden elk jaar door (Aangeslotene) vastgesteld en zijn afhankelijk van de bedrijfsresultaten.’

5.2 Aangeslotene heeft aangevoerd dat het spaardeel van de ingelegde premies risicomijdend werd belegd in vastrentende waarden en dat de hoogte van de winstdeling werd bepaald door:
- het rendement op de belegging van het spaardeel van de premies, minus de reeds gegarandeerde rekenrente van 4%,
- plus het resultaat op sterfte,
- minus het (in het algemeen negatieve) resultaat op kosten,
- minus een kosten/winst marge van 0,75%,
maar dat het rendement van deze beleggingen – met name het rendement op de belegging van het spaardeel van de premies - in de afgelopen jaren sterk is gedaald. Voorts heeft Aangeslotene aangevoerd dat de winstbijschrijving wordt gerelateerd aan het bedrijfsresultaat van de portefeuille waartoe de verzekering behoort. De aldus gevolgde wijze van toekenning van winstaandelen geeft blijk van een juiste rechtsopvatting.

5.3 Dit een en ander leidt ertoe dat de klacht niet gegrond zal worden verklaard.

## 6. Beslissing

De Commissie wijst, als bindend advies, de klacht af.